

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse og forskellige andre love

Lovforslaget sigter først og fremmest mod at hæve bødeniveauet for de mindre alvorlige sager om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, der er straffelagt efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3. Samtidig forudsættes det, at den administrative praksis ensrettes, således at bødeniveauet er ensartet i sammenlignelige sager.

Herudover indeholder lovforslaget visse mindre ændringer af miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven og lov om kemiske stoffer og produkter. Disse ændringer er tidligere blevet fremsat d. 1. marts 2007 ved lovforslag nr. 175 om forslag til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven og forskellige andre love (Implementering af miljøansvarsdirektivet). Regeringen har valgt, at de ovenfor nævnte mindre ændringer skal genfremsættes i nærværende lovforslag. Det betyder, at lovforslaget om gennemførelse af miljøansvarsdirektivet alene kommer til at indeholde de nødvendige ændringer til gennemførelsen heraf. De foreslåede ændringer i miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven og lov om kemiske stoffer og produkter er i hovedsagen uændret i forhold til lovforslag L 175, dog er der sket visse mindre, uvæsentlige ændringer, hovedsagligt af lovteknisk karakter.

Ønsket om at hæve bødeniveauet for overtrædelse af miljølovgivningen har i flere omgange været behandlet af Folketinget:

Ved lov nr. 425 af 10. juni 1997 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Fastsættelse af særlige vilkår, nægtelse og tilbagekaldelse af miljøgodkendelse, tilsyn, konfiskation, retlighedsfrakendelse m.v.) blev der fokuseret på tre forskellige indsatsområder. På miljøstraffesagsområdet blev kriterierne for sanktionsfastsættelsen præciseret, så de på en tydeligere måde afspejlede Folketingets tilkendegivelser om, at det ikke må kunne betale sig at overtræde miljøbeskyttelsesloven. Det blev i den forbindelse også fastsat, at udgangspunktet om konfiskation af en opnået økonomisk fordel skal gælde, selv om der ved overtrædelsen ikke er sket skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor. Dette bl.a. for at bevare respekten for reglerne om forudgående godkendelser og tilladelser m.v. Herudover blev de administrative håndhævelsesmuligheder forbedret ved, at der blev indført adgang til at nægte miljøgodkendelse eller tilbagekalde en eksisterende miljøgodkendelse over for personer og selskaber, der er straffet for grovere overtrædelser af miljølovgivningen eller har efterladt gæld til myndighederne for oprensning af forurening. Miljøministeren fik slutteligt mulighed for over for en tilsynsmyndighed konkret at fastlægge omfanget og gennemførelsen

af tilsynet, da et optimalt miljøtilsyn er en forudsætning for en effektiv håndhævelse. Lovforslaget baserede sig bl.a. på en undersøgelse af behandlingen af og sanktionsniveauet i miljøstraffesager på industriens område for perioden 1993-1994. Undersøgelsen blev udført af professor Gorm Toftegaard Nielsen og blev udgivet i 1995 som arbejdsrapport nr. 77 fra Miljøstyrelsen med titlen »Undersøgelse af behandling og sanktionsniveau i miljøstraffesager«.

Ved lov nr. 412 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven (Grov miljøkriminalitet) blev en særlig straffebestemmelse indsat som straffelovens § 196, hvorefter der kunne straffes med fængsel i indtil 4 år for særligt grove overtrædelser af miljølovgivningen. Ved lov nr. 474 af 31. maj 2006 om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet, straffeloven og lov om ændring af en række love på miljøområdet (Præcisering af reglerne om retsforfølgning af udenlandske skibe, skærpe af straffe for miljøkriminalitet m.v.) blev strafmaksimum i straffelovens § 196 skærpet fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 6 år.

Senest har Miljøministeriet i 2005 iværksat en undersøgelse, hvor 245 straffesager på natur-, miljø- og planlovsområdet blev gennemgået med henblik på at se, om sagsbehandlingen og sanktionerne er tilfredsstillende. De gennemgåede sager er afgjort med pålæggelse af straf i perioden 2003-2004. Undersøgelsen blev gennemført af professor Gorm Toftegaard Nielsen og udgivet i 2005 som arbejdsrapport nr. 20 fra Miljøstyrelsen med titlen »Undersøgelse af anvendelse af sanktioner m.v. i straffesager på natur-, miljø- og planområdet«.

Undersøgelsen viste bl.a., at bøderne i de mindre alvorlige sager er lave til trods for de ovennævnte lovgivningsinitiativer. Dette gælder ikke blot sager mod private. Også adskillige erhvervsvirksomheder er idømt bøder på få tusinde kr. På flere områder er der endvidere i de mindre sager betydelig forskel på de pålagte bøder, uden at denne forskel synes at bygge på, at sagerne adskiller sig væsentligt fra hinanden. Bøderne for overtrædelse af planloven og naturbeskyttelsesloven er forholdsvis ensartede og meget lave.

Det er regeringens vurdering, at der er behov for en forhøjelse og ensretning af bødestørrelserne. De forhøjede bøder skal bidrage til at opnå den ønskede præventive effekt overfor dem, der overtræder miljølovgivningen. Dette falder også i tråd med regeringens ønske om, at det ikke må kunne betale sig at overtræde miljølovgivningen.